

Vergaderjaar 2024–2025

36 551

Regels over onafhankelijke bijstand en individuele oordeelsvorming bij discriminatie en tot wijziging van de Algemene wet gelijke behandeling en enige andere wetten in verband met de invoering van regels inzake gelijke behandeling in Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Wet bescherming tegen discriminatie op de BES)

D

TWEEDE VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIES VOOR KONINK-RIJKSRELATIES¹ EN VOOR BINNENLANDSE ZAKEN²

Vastgesteld 15 juli 2025

1. Inleiding

De leden van de **PVV**-fractie hebben kennisgenomen van de antwoorden in de nota naar aanleiding van het verslag en wensen nog enkele vervolgvragen te stellen.

2. Tenuitvoerlegging van de wet

Op pagina 4 van de nota naar aanleiding van het verslag lezen de leden:

«Of daadwerkelijk sprake is van discriminatie, oftewel ongerechtvaardigde ongelijke behandeling, moet worden bepaald op basis van juridische feiten en omstandigheden. (...) Het enkel bestaan van gevoelens is niet voldoende om discriminatie aan te tonen. De ten uitvoerlegging van deze wet op de wijze zoals hierboven omschreven, zal naar verwachting bijdragen aan het voorkomen en bestrijden van discriminatie, ook als deze

¹ Samenstelling:

Goossen (BBB), Van Knapen (BBB), Lievense (BBB), Panman (BBB), Rosenmöller (GroenLinks-PvdA) (*voorzitter*), Recourt (GroenLinks-PvdA), Karimi (GroenLinks-PvdA), Vos (GroenLinks-PvdA), Veldhoen (GroenLinks-PvdA), Vogels (VVD), Petersen (VVD), Bovens (CDA), Rietkerk (CDA), Dittrich (D66), Belhirsch (D66), Van Hattem (PVV), Nicolai (PvdD) (*ondervoorzitter*), Van Bijsterveld (JA21), Van Apeldoorn (SP), Holterhues (ChristenUnie), Dessing (FVD), Schalk (SGP), Hartog (VOLT), Van Rooijen (50PLUS), Van der Goot (OPNL), Kemperman (Fractie-Kemperman)

² Samenstelling:

Lagas (BBB) (*voorzitter*), Van Langen-Visbeek (BBB), Lievense (BBB), Kroon (BBB), Fiers (GroenLinks-PvdA), Recourt (GroenLinks-PvdA), Janssen-Van Helvoort (GroenLinks-PvdA), Van Gurp (GroenLinks-PvdA), Roovers (GroenLinks-PvdA), Van de Sanden (VVD), Meijer (VVD) (*ondervoorzitter*), Doornhof (CDA), Prins (CDA), Van Toorenburg (CDA), Dittrich (D66), Aerdts (D66), Van Hattem (PVV), Nicolai (PvdD), Nanninga (JA21), Janssen (SP), Talsma (ChristenUnie), Dessing (FVD), Schalk (SGP), Perin-Gopie (VOLT), Van Rooijen (50PLUS), Van der Goot (OPNL), Kemperman (Fractie-Kemperman)

op subtiele of onderhuidse manier voorkomt in de eilandelijke gemeenschappen.».³

Kan de regering aangeven hoe in de tenuitvoerlegging van de wet de genoemde «subtiele of onderhuidse» discriminatie bestreden kan worden, wat zijn daarvoor de juridische feiten en omstandigheden? De regering stelt dat: «Het enkel bestaan van gevoelens is niet voldoende om discriminatie aan te tonen», hoe verhoudt zich dat tot de voornoemde manieren van «subtiele of onderhuidse» discriminatie, aangezien deze vorm juist gebaseerd is op gevoelens?

3. Antidiscriminatievoorziening

Op pagina 10 van de nota stelt de regering het volgende: «Wanneer een vermoedelijke dader een strafbare daad met een discriminatoir aspect pleegt kan een slachtoffer hiervan aangifte doen bij de politie. De stap naar de ADV is dus geen vereiste tussenstap om aangifte te doen. Echter, lang niet alle slachtoffers durven die stap direct zelf te zetten. Juist op de kleinschalige eilanden heerst een grote mate van terughoudendheid bij het doen van meldingen, dit blijkt tevens uit de nulmeting naar ervaren discriminatie op de BES. De ADV BES is daarom een laagdrempelige voorziening waar ook deze slachtoffers adequate bijstand kunnen verwachten. De consulent kan met een slachtoffer meegaan naar de politie om de aangifte te doen, beziet dat de juiste elementen in de aangifte worden opgenomen om een discriminatoir aspect te kunnen duiden, biedt daarnaast ook een luisterend oor en morele ondersteuning en volgt tot slot ook de aangifte die de strafrechtketen doorloopt.».

Onlangs heeft de Raad voor de Rechtshandhaving in onder meer de Staat van de rechtshandhaving Caribisch Nederland 2024 aangegeven dat de rechtshandhaving en de politiecapaciteit op de BES-eilanden ernstig tekort schiet.⁴ Deze zorg wordt ook gedeeld door onder andere het Bestuurscollege van het Openbaar Lichaam Bonaire.⁵ Ook de Politie Caribisch Nederland signaleert een sterke toename van criminaliteit.

Kan de regering aangeven of het niet veel zinvoller is om te zorgen voor méér politiecapaciteit op de BES-eilanden in zijn algemeenheid en deze laagdrempeliger toegankelijk te maken in plaats van een zelfstandige ADV op te tuigen? Kan de regering tevens duiden hoe de inzet op de anti-discriminatiemaatregelen op de BES-eilanden zich qua prioriteit verhoudt tot de gebrekkige rechtshandhaving op de BES? Kan de regering aangeven of, en zo ja welke, maatregelen worden voorzien op de BES-eilanden om de rechtshandhaving en de politiecapaciteit te verbeteren?

In de nota naar aanleiding van het verslag is de regering in haar beantwoording op pagina's 11 en 12 niet volledig en expliciet ingegaan op de vragen over de activistische activiteiten en samenwerkingspartners van Discriminatie.nl als de beoogde backoffice van de ADV BES. Kan de regering alsnog volledig ingaan op de eerder gestelde vragen die hieronder worden herhaald?

³ *Kamerstukken I* 2024/25, 36 551, C.

⁴ Raad voor de rechtshandhaving, Staat van de rechtshandhaving Caribisch Nederland 2024, aan de Eerste Kamer aangeboden op 20 april 2025; <https://nos.nl/artikel/2567893-grote-problemen-met-handhaving-in-caribisch-nederland-te-weinig-agenten-bonaire>

⁵ <https://antilliaansdagblad.com/nieuws-menu/bonaire/31185-ook-bc-luidt-noodklok-over-criminaliteit>

De organisatie Discriminatie.nl voorziet niet alleen in ADV's maar neemt ook politiek gekleurde stellingnames in. Zo is bijvoorbeeld op hun website een politiek gemotiveerde petitie over «moslimdiscriminatie» te vinden gericht op de Tweede Kamer.⁶ Deze petitie wordt op de website Discriminatie.nl expliciet gesteund door verschillende organisaties, waaronder de islamitische studentenorganisatie MSA en het «Collectief tegen islamofobie & discriminatie». De organisatie MSA is sinds 2019 een onderdeel van de organisatie FEMYSO, welke gelieerd is aan het radicale Moslimbroederschap.⁷ Ook het voornoemde Collectief noemt FEMYSO als partner op haar website.⁸ Kan de regering aangeven of het wenselijk is dat Discriminatie.nl als onafhankelijke partij de backoffice van de ADV BES moet verzorgen, maar ondertussen wel politiek gemotiveerde petitieën en andere activiteiten organiseert? Kan de regering aangeven of zij kennis heeft genomen van de samenwerkingspartners van Discriminatie.nl en of het wenselijk is dat deze ADV-instelling samenwerkt met aan het Moslimbroederschap gelieerde organisaties?»

De vaste commissies voor Koninkrijksrelaties en voor Binnenlandse Zaken zien met belangstelling uit naar de nota naar aanleiding van het verslag en ziet deze graag zo spoedig mogelijk tegemoet.

De voorzitter van de commissie voor Koninkrijksrelaties,
Rosenmöller

De voorzitter van de commissie voor Binnenlandse Zaken,
Lagas

De griffier voor dit verslag,
Bergman

⁶ <https://discriminatie.nl/noordbrabant/2025/01/09/teken-de-petitie-sta-op-tegen-moslimdiscriminatie/>

⁷ <https://www.carelbrendel.nl/2019/10/23/nederlandse-studentenkoepel-sluit-zich-aan-bij-jeugdorganisatie-moslimbroeders/>

⁸ <https://collectieftegenislamofobie.nl/over-ons/>